

Likvidace Sokola

Zahajovací projev na ustavující schůzi Ústředního akčního výboru obce sokolské pronesl na jaře 1948 ministr spravedlnosti Alexej Čepička. Tento muž nejvyšší stranické nomenklatury dostal tělovýchovu na starost a v letech 1948 a 1949 veškeré dění v tělesné výchově a sportu bedlivě sledoval a často přímo ovlivňoval. Podporu demokracii hlásali sokolové i na pohřbu Edvarda Beneše v září 1948. Jasně vyjádřený postoj většiny členů Sokola vůči novému režimu utvrdil vedení KSČ v přesvědčení, že Sokol a celou sjednocenou tělovýchovu je potřeba zbavit všech, kteří neprokáží poslušnost „lidově demokratickému zřízení“. Sokol měl být proto plně podřízen komunistickému vedení. V rámci očisty z něj bylo vyloučeno více než 11 000 lidí, přes 1 500 činníků bylo zbaveno funkcí a počet členů se výrazně snížil. Zrušeny byly župy a místo nich vznikly sokolské kraje a okresy, kde hráli vedoucí roli regionální komunističtí tajemníci. Také stanovy Sokola byly upraveny, aby odpovídaly komunistické ideologii.

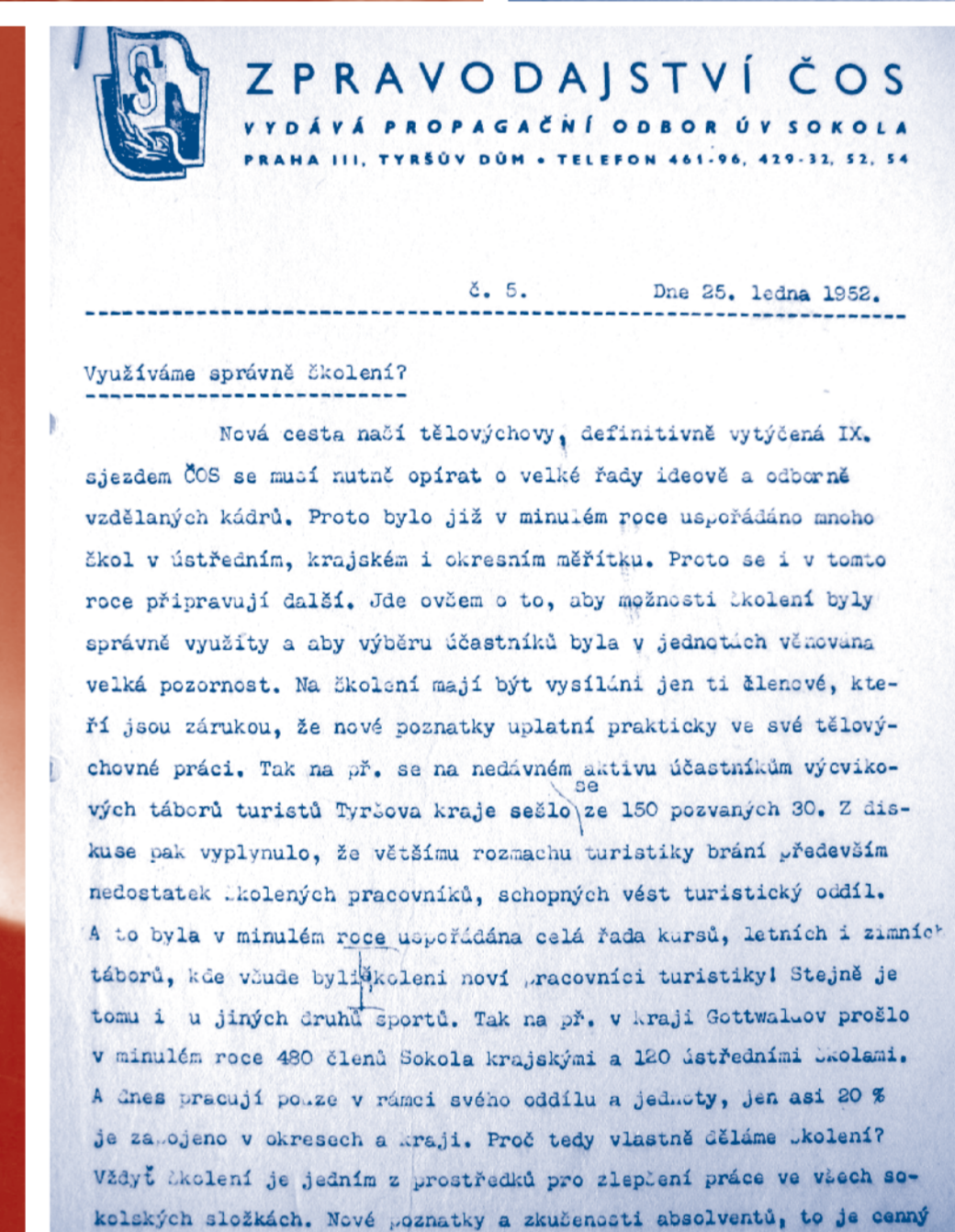
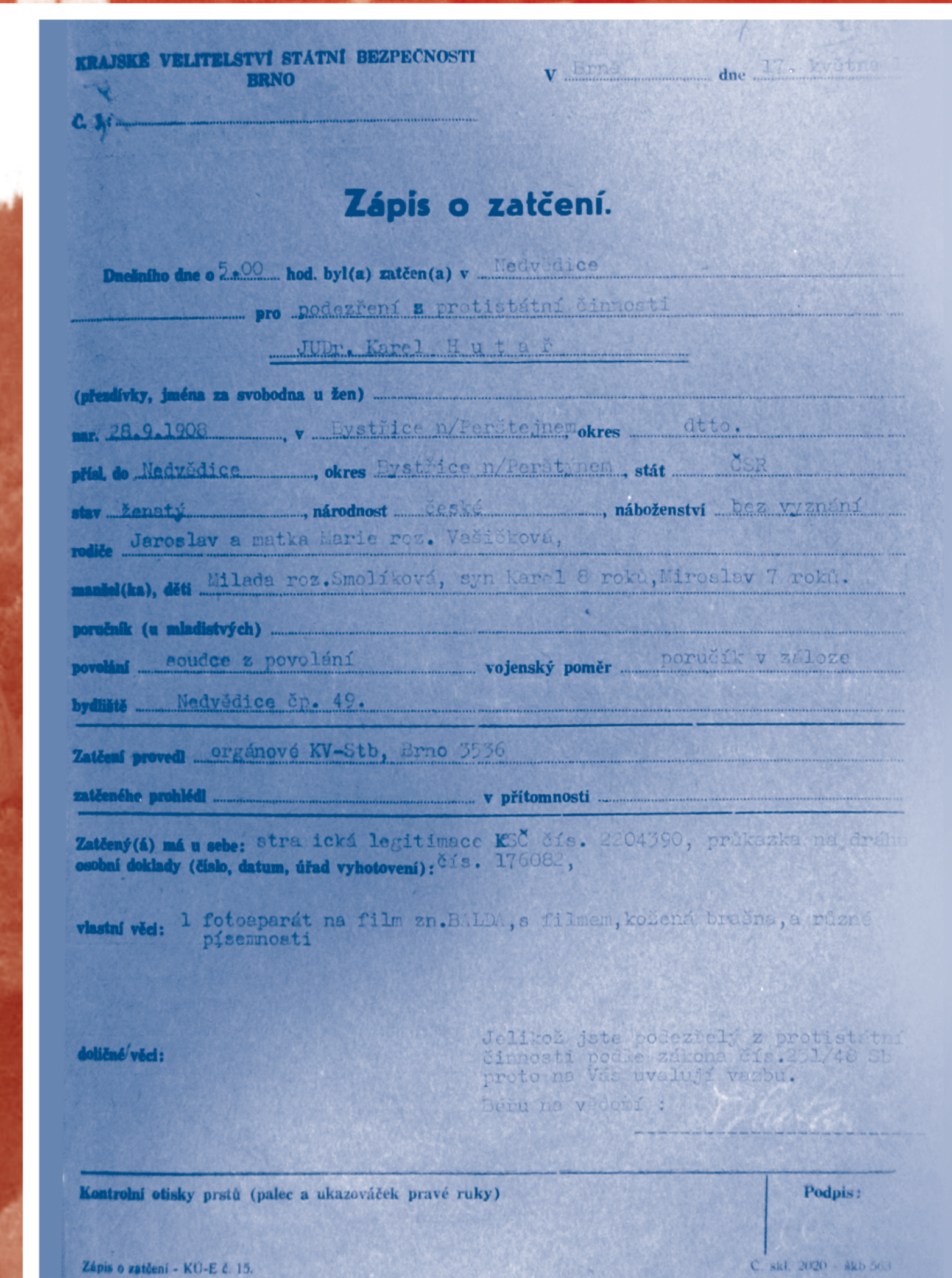
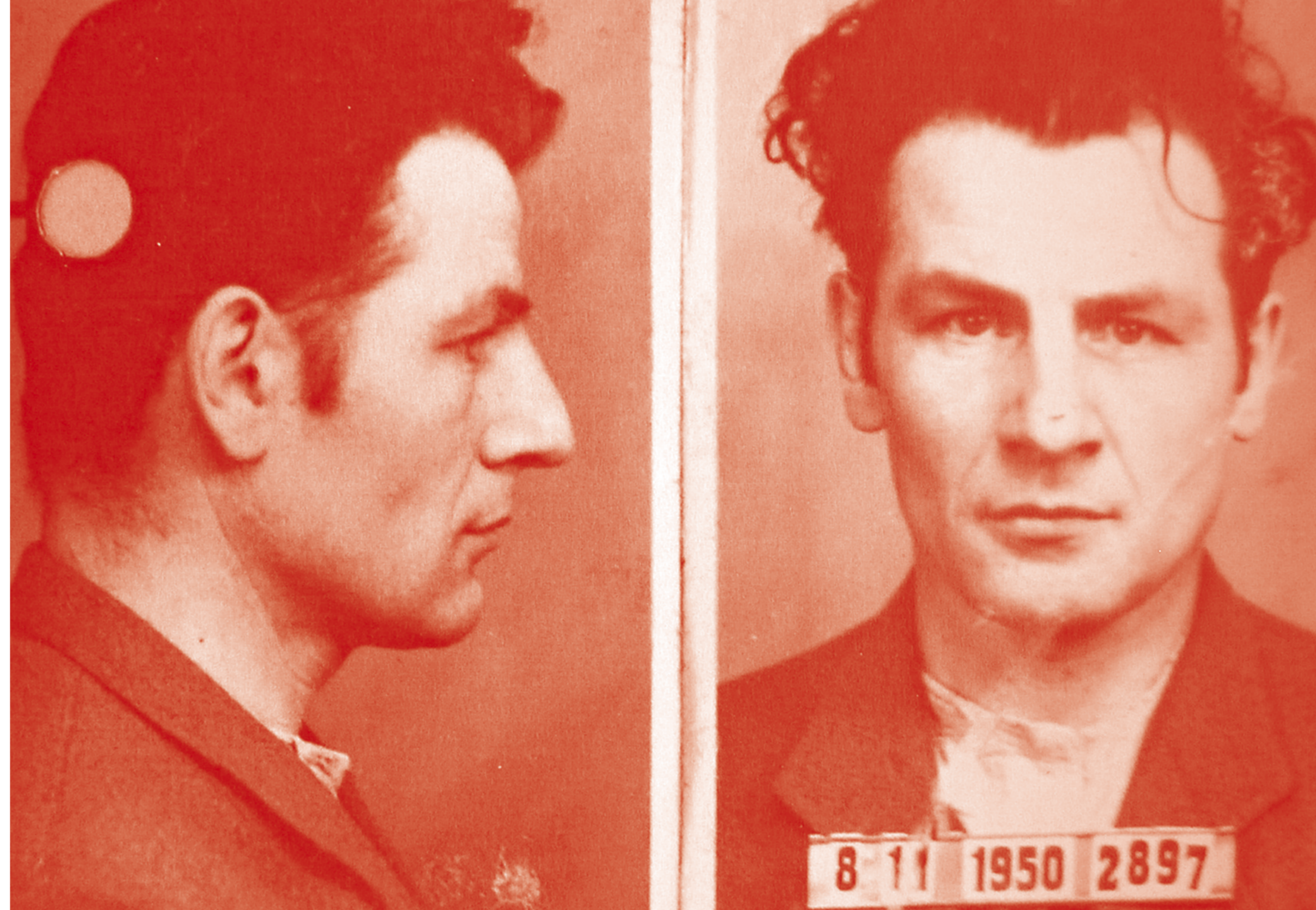
Přijetí zákona o organizaci tělesné výchovy a sportu v prosinci 1952 znamenalo zrušení jednotné organizace Sokol. Tělovýchovu od té doby podle sovětského vzoru řídil Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport. Toto uspořádání se neosvědčilo a v březnu 1957 byl zřízen Československý svaz tělesné výchovy a sportu, který ovládal veškerou tělovýchovu až do roku 1990.

1. Portréty sokolů se po pouhých třech letech opět staly běžnou součástí vyšetřovacích spisů. František Koutník byl spoluzakladatelem protikomunistické sokolské skupiny „Dr. Hřebík“ působící na Vysočině
2. Člen šestnáctičlenné skupiny Karel Hutař. V letech 1948 až 1949 skupina organizovala přechody do Bavorska a rozšiřovala letáky
3. Zatykač na bývalého soudce Karla Hutaře
4. Rudolf Hájek a jeho společníci byli odsouzeni na 8 až 21 let
5. Politizace Sokola byla dokonána...
6. ...tomu odpovídala i nová podoba členského průkazu, podobající se Čs. svazu mládeže

Elimination of Sokol

Alexej Čepička, the Minister of Justice, delivered the opening speech at the constitution meeting of the Central Action Committee of the Czech Union Association in spring 1948. Being in the top party nomenclature, he was in charge of physical education and carefully watched all events in physical education and sports, and often directly influenced them in 1948 and 1949. Sokol members expressed their support for democracy at the funeral of Edvard Beneš in September 1948. The clearly expressed attitude of the majority of Sokol members to the new regime confirmed to the Communist Party that Sokol, and all unified physical education and sports, had to be cleansed of those disobedient to the “people’s democratic establishment”. Thus, Sokol was to be fully controlled by the communist leadership. Within this process, more than 11,000 people were expelled, more than 1,500 officials were discharged, and member numbers decreased significantly. The counties were abolished, and Sokol regions and districts established. These were controlled by regional communist secretaries. The Sokol statutes were also amended to correspond with communist ideology. The acceptance of the Act on the organisation of physical education and sports in December 1952 led to the abolishment of the unified Sokol organisation. Sports were managed by the State Committee for Physical Education and Sports, according to the Soviet model. However, this model did not prove correct, and thus in March 1957 the Czechoslovak Union of Physical Education and Sports was established that oversaw all physical education until 1990.

1. Sokol members’ pictures became a regular element of investigation files. František Koutník was the co-founder of the anti-communist Sokol group called “Dr. Hřebík”, active in Vysočina
2. Karel Hutař, member of a sixteen-strong group. In 1948–1949 the group organised crossings to Bavaria and distributed leaflets
3. Warrant for Karel Hutař, a former judge
4. Rudolf Hájek and his partners were sentenced to 8 – 21 years
5. The politicisation of Sokol was complete...
6. ... and the new membership card reflected that – it resembled the Czechoslovak Youth Union

1.		
2.	3.	
4.	5.	6.